

27. januar 2015

Østmøn Naturforening –
Høringssvar til Vordingborg Kommunes forslag til Strategisk Energiplan 2015

Indledningsvis opponerer vi imod, at Strategisk Energiplan 2015 (herefter forkortet SE15) kommer i høring, så høringsfasen udløber *efter* Idéfasen for vindmøller. Idéfasen bygger jo på den præmis, som SE15 vil fastsætte, nemlig 13 store landmøller i Vordingborg Kommune inden 2020. Rækkefølgen burde derfor være omvendt.

Energistrategien baseres på en række svært gennemskuelige forudsætninger, og vi vil derfor takke kommunens klimakoordinator Karsten Kolle (i det følgende benævnt KK) for at have været behjælpelig med at besvare en række spørgsmål, der har meldt sig under læsningen af dokumenterne. Uddrag af korrespondancen vedhæftes som bilag Mail-Karsten-Kolle.pdf, hvoraf det fremgår at svarene er mere fyldestgørende end det vi i det følgende kan gengive.

Til SE15 har vi følgende bemærkninger og forslag:

1.

SE15 bør ændre 2035-målet om 100% vedvarende energi (i det følgende benævnt VE) til el- og varme, der ifølge Karsten Kolle svarer til den nationale målsætning, som er formuleret i energiaftalen fra 2012 (<http://www.ens.dk/politik/dansk-klima-energipolitik/regeringens-klima-energipolitik/vores-energi>). Vi mener det er unødvendigt ambitiøst, fordi vi får en overkapacitet, hvis alle kommuner af loyalitet over for de nationale mål planlægger for 100% balance mellem produktionen og forbruget af vedvarende energi, især nå staten står for etableringen af de kæmpestore havvindmølleparker, som Kriegers Flak, Kommunen kunne vel også opfylde sine mål ved at investere i havvindmøller?

Når opfyldelsen af kommunens mål for 2035, forudsætter yderligere besparelser / VE-anlæg på i alt 250.000 MWh fra 2020 til 2035, kan man godt få den mistanke at kommunen ikke "kun" vil planlægge for 13 store vindmøller frem til 2020, men i realiteten sigter på at tilvejebringe det planmæssige grundlag for op til 30 yderligere store møller efter 2020 ! Ganske vist argumenterer K K for, at de yderligere 250.000 MWh hovedsagelig vil realiseres gennem besparelser og VE-varme. (se vedlagte mailkorrespondance) Men f.eks. kan udbygning af VE-varme gennem fjernvarme være samfunds- og brugerøkonomisk problematisk, hvorfor vi nemt kan ende med flere vindmøller alligevel. Især hvis interessenter presser på. Det er i hvert fald uigennemskueligt hvor mange vindmøller kommende vindmølleplaner egentlig skal give mulighed for. **Derfor foreslår vi at målsætningerne for VE nedreguleres og at SE15 begrænses til at omfatte mere detaljerede delmål og strategier for de næste 12 år, der svarer til kommuneplanlægningens lovbefalede tidshorisont, dvs. planperioden 2016-2026. Kommuneplanen skal jo tages op til vurdering hvert fjerde år (efter kommunalvalget). Delmålene og strategierne for bl.a. energiforsyningen kunne således opdeles hensigtsmæssigt i 4 årlige etaper og arealudlæggene til VE-anlæg bør ikke kunne dække behovet for mere end 4 år frem, bl.a. for at undgå faldende ejendomsværdier i og omkring de udpegede områder til kæmpevindmøller.**

2.

SE15 mangler en angivelse af hvor mange % vi er fra 2020-målet her i 2016. I 2013 havde vi i kommunens geografiske område ifølge SE15 nået 9%. Det er en absolut forudsætning at vide hvor langt vi er nået, for at vide hvor meget der mangler.

3.

På side 9 i SE15 står, at BBR-oplysningerne erfaringsmæssigt er forældede, og at en opdatering i forhold til oliefyr formentlig ville kunne bidrage til en CO2-reduktion med 2%. Dette er sikkert rigtigt. **Vi foreslår, at disse 2% indtil videre tælles med i den opgørelse vi efterlyser i punkt 2.** Karsten Kolle oplyser i nævnte og vedlagte mailkorrespondance, at det samlede potentiale i udfasning af oliefyr i kommunens geografiske område er i størrelsesorden 200.000 MWh. Det er rigtig meget! I alt ca. dobbelt så meget, som 13 store vindmøller (teoretisk set) vil kunne bidrage med.

4.

På side 4 i SE15 står, at realisering af "alle kendte projekter vil betyde en samlet CO2 reduktion på ca. 23% i 2020." SE15 skyder altså over målet. **Vi foreslår at man nedjusterer til 20% som er Borgmesterpagtens mål.**

5.

På side 8 i SE15 står, at de 40,9 MW vindmøller vil bidrage med 7% i det samlede regnskab. Som vi kan se af ovenstående punkt 2-4, er der dels en usikkerhed omkring hvor langt vi er nået i besparelserne, og dels en overskydning af målet med 3%. **Vi foreslår derfor, at de 13 vindmøller tages ud af planen, da vi mener det er fuldt realistisk at nå 20% målet ad andre veje. Dette fordi:**

- yderligere vindmøller i Danmark ikke har nogen reel og dokumenterbar effekt på CO2udledning pga nuværende overproduktion

- effekterne på natur, bosætning og erhvervsudvikling er negative

Med andre ord, store vindmøller vil ikke fremme, men modvirke målene i SE15, som er CO2 reduktion og understøttelse af kommunens erhvervs- og bosætningspotentiale.

CO2 reduktion gennem vindmøller er overvejende fiktiv

SE15 konkluderer, at kommunens frivillige CO2 mål til 2020 vil kunne nås med 13 store vindmøller, som vil forsyne kommunen med 104.000 MWh om året. Man har altså regnet med en kapacitetsfaktor på 29% i forhold til den nominelle kapacitet 40,9 MW.

Men selv om "104.000 MWh / år" skulle være retvisende, så er det jo ikke sådan, at denne strøm bliver forbrugt inden for kommunens geografiske område. Strømmen går jo ind i el-nettet. Og her er der som bekendt allerede en meget stor overproduktion af vindmøllestrøm i Danmark når det blæser. I perioder er der negative elpriser, så møllejerne er nødt til at lade møller stå stille, for ikke at skulle betale for at komme af med strømmen. Med en stigende vindmøllekapacitet både i Danmark og i Tyskland m.fl. nabolande, inkl. Kriegers Flak, er der ikke udsigt til at elnettet bliver mere "sultent" efter vindmøllestrøm. Så der er ingen grund til at tro, at andelen af vedvarende energi i Vordingborg Kommune ville stige med mere end en brøkdel af de 104.000 MWh som SE15 kalkulerer med.

Opstillingen kan derfor reelt karakteriseres som bluff.

Der er dokumenteret negative og til tider alvorlige konsekvenser af store vindmøller for dyr og menneskers sundhed. Dokumenteret negativ prisudvikling for ejendomme i stor radius omkring vindmølleområder, stigende finansielt underskud ved import og eksport af vindenergi, hvilket energikrævende produktion, som visse jordbrugs – og industrivirksomheder, mener er konkurrenceforvridende og skatteborgerne mener de betaler dyrt for via PSO-afgifterne. En støjbekendtgørelse der giver utilstrækkelig beskyttelse af menneskers sundhed. Osv.

Vi har i vores kommentar/høringssvar til "Idéfase til vindmøller" d. 13/1 2015 udførligt gjort rede for problematikkerne omkring store vindmøller, både med hensyn til dyreliv, landskab, støj, huspriser osv. Samt vi har gjort rede for at det i disse år med meget stor overproduktion af vindmøllestrøm ikke nytter at sætte flere møller op. Tværtimod gør flere vindmøller os mere afhængige af energikilder som vi siger at vi vil undgå ved at opstille vindmøller: A-kraft og brunkul. Vi vil ikke gentage alt dette her, men henviser til vores høringssvar, som er vedlagt. Oestmoen-Naturforening-indsigelse-idefase-13012016.pdf

Skyldes klimaforandringerne CO2-indholdet, eller kan det forholde sig omvendt?

Der er grund til at forholde sig skeptisk til CO2's rolle i klimaforandringerne. Som drivhusgas er CO2 langt mindre betydningsfuld end vanddamp. Af drivhusgasserne i atmosfæren udgør CO2 kun 0,054 %. Meget tyder på, at temperaturstigningerne kommer sig af cykliske forandringer i solen i samspil med vanddamp, og at vi mennesker ikke har den store mulighed for at styre temperaturstigningerne. Boreprøver i indlandsisen ved polerne viser en markant manglende sammenhæng mellem atmosfærens indhold af CO2 og klimaforandringerne gennem 100 mio år. Kridtlagene i Møns Klint blev f.eks. dannet i perioder hvor temperaturen i havet var ca. 10 grader højere end i dag. Iskerneboringerne viser at der i samme varmeperioder var et meget højt indhold CO2 i atmosfæren, hvorimod der i istiderne, hvor havbunden blev presset op til klintformationen fandtes et meget lavt CO2 indhold i atmosfæren. Det hænger sammen med at havet absorberer CO2 i istiderne og frigiver CO2 når det er varmt. Målinger på en lang række parametre viser at kurverne for atmosfærens CO2 indhold følger efter klimakurverne, med en forskydning eller "efterslæb" på et par hundrede år, hvilket skyldes at havens temperaturer ændres meget langsommere end jordens og atmosfærens påvirkning af indstrålingen. Det leder til teorien, at det er klimaet der er årsag til atmosfærens indhold af CO2 og ikke omvendt. Der er påvist større sandsynlighed for at Solens cyklus i Mælkevejen og dermed Solstormenes mere eller mindre kraftige udladninger af ioner til jordens atmosfære har langt større betydning for klimaet, idet vanddamp og dermed skyformationer opstår ved binding til ioner. Vanddamp har ifølge denne teori langt større betydning for drivhuseffekten end CO2. Hvis det forholdt sig omvendt, ville vi ikke have haft den såkaldte "lille istid" i perioden fra 1940 til ind i 70-erne, hvor den menneske skabte globale udledning af CO2 steg ekstremt hurtigt. Jf. udsendelserne i TV2 "Den store løgn" og DR2 "Klimamysteriet" .

Men det lader vi nu ligge og **antager, at der af mange andre grunde - end målene for CO2 reduktion - er fornuft i at producere vedvarende energi** og gøre os uafhængige af fossile brændsler og atomkraft.

Spørgsmålet er så hvilken form for vedvarende energi, der er bæredygtig for Vordingborg Kommune og giver det største samfundsmæssigt økonomiske udbytte uden at genere mennesker, ejendomsværdier, natur og dyr.

Dialog og samarbejde om socialt bæredygtige og energibesparende løsninger

Vi tror, at der blandt helt almindelige mennesker er en bred opbakning til, at vi indretter vores lokalsamfund på en mere miljøvenlig måde. Dette engagement bør kunne udnyttes til at kommunen via dialog, debatter, arrangementer osv., "brainstormer" sig frem til løsninger med positive afledte effekter, synergieffekter og dyb forankring i befolkningen (- som kommunen jo er sat i verden for at tjene!)

En kedelig tendens ved vindmøller er, at de slår splid i lokalbefolkningen. Splid mellem de der tjener store nemme penge på møllerne, og de der i værste fald bliver stavnsbundne og får ødelagt deres helbred på grund af naboskabet. Der opstår også straks splid mellem dem der populært sagt tror på vindmøller, og dem der ikke gør. Store vindmøller er med andre ord gift for lokalsamfundet og det fælles fodslag. Det bliver ikke bedre af, at vindmølleplanlægning fastlåser kommunen til en ret så voldsom infrastruktur, samt forpligtende aftaler, for flere årtier frem i tiden.

Kommunen bør derfor give processen med at udarbejde en energistrategi mere tid. Tid til dialog og undersøgelse af alle muligheder inkl. hvad vej den teknologiske udvikling går. På den måde ville vi få en mere nuanceret og samstemt opfattelse af hvad der giver mest mening, frem for den ret så overfladiske splittelse mellem dem der er "for" og dem der er "imod" vindmøller.

I denne dialog ville man ikke kun diskutere hvad tiltagene giver i MWh, men også hvordan de påvirker lokalsamfundet. F.eks. hvorvidt individuelle løsninger som jordvarme er at foretrække frem for kollektive, som fjernvarme, hvor mange brugere føler afmagt når priserne er for høje og de ikke kan melde sig ud af Forsyningen. Det gavner jo ikke bosætningen.

Vi har i høringsvaret til idéfasen listet en række muligheder til besparelser, som vi henviser til.

Dog vil vi specifikt i relation til SE15 opfordre til, at kommunen gør noget aktivt for at mindske energiforbrug til transport. Via facilitering af samkørsel og delebilsordninger, ville man dels kunne reducere energiforbruget, men også gøre Vordingborg til en mere attraktiv kommune for eksempelvis pensionister, børnefamilier og mange andre. Kommunen kunne ansætte en projektmedarbejder til dette. Ifølge SE15 kommer mere end en tredjedel af CO2 udledningen fra transport. At reducere dette med blot 5-10% via samkørsel, ville have en væsentlig betydning for totalregnskabet.

Biosfæreprojektet.

Processen med at undersøge og vægte muligheder til reduktion af CO₂-udledning, kunne passende bindes an til Biosfære projektet på Møn. Biosfæretankens essens er at forbedre relationerne mellem menneske og miljø, på et oplyst grundlag. (Modsat at man opstiller store vindmøller fordi man tror at de hjælper...)

Konklusion:

Vi vil på det kraftigste opfordre til at Vordingborg Kommune lader processen med at udarbejde Strategisk Energiplan gå om forfra.

Strategisk Energiplan bør have 4 år som primær tidshorisont, og i øvrigt følge kommuneplanlægningens tidshorisont på 12 år i forhold til langtidsplanlægning. I sin nuværende form leverer SE15 plangrundlaget for op til +40 store møller, da SE15 lægger op til yderligere 250.000 VE/besparelser frem til 2035. Dette kan betyde op til 98 MW eller ca 30 store vindmøller udover de 13 møller i 2020-målet! Vi advarer imod at udlægge områder til store vindmøller mange år før de ønskes opført, fordi planerne medfører fald i ejendomspriserne og stigende "liggetider".

Det bør af SE15 fremgå, hvor mange % vi mangler her i 2016. Her bør indregnes et realistisk skøn af hvor mange oliefyr der er udfaset.

SE15 bør ikke "skyde over målet" med 23% CO₂ reduktion, men nøjes med de 20% som Borgmesterpagten foreskriver.

Målet 20% er ifølge hvad der kan læses ud fra SE15 så tæt på at være nået, at vi ikke bør opstille store vindmøller for at nå det. Det er alt for voldsomt. Dels på grund af de negative konsekvenser for natur, bosætning og erhverv. Men også fordi flere vindmøller ikke giver mening med nuværende overkapacitet af vindmøllestrøm i DK. Beslutningsgrundlaget for Strategisk Energiplan bør bringes i orden. Herunder bør der udarbejdes forskellige strategimuligheder, og disse handlemuligheder bør stilles til åben debat. Kun på den måde kan vi træffe gode langsigtede beslutninger til fordel for miljøet og borgerne.

Vi opfordrer kommunen i sin forhåbentlige tilvejebringelse af nyt beslutningsgrundlag for Strategisk Energiplan til at fokusere på reelle og dokumenterbare CO₂ reducerende tiltag, frem for vindmøller, hvis CO₂-reducerende effekt er overvejende fiktiv og udokumenterbar.

Vi vil foreslå, at man fra kommunens side inddrager borgerne i en "tænketank" til hvordan vi kan reducere energiforbrug og CO₂-udledning. Det kan bl.a. ske via arrangementer med foredrag og paneldebatter. Den folkelige modstand mod de store møller er kraftig, ligesom interessen for et mere bæredygtigt samfund. Så der er sikkert mange der vil slutte op omkring et sådant initiativ.

I denne proces kunne Biosfære-projektet på Møn være lokomotiv og "ledestjerne". Biosfæretanken går ud på at forbedre relationerne menneske-miljø i lokalsamfundet på basis af viden og vidensudvikling. Vi skal med andre ord punktere myterne og finde en egen vej med løsninger som andre kan bruge eller lade sig inspirere af. Vordingborg Kommunes energistrategi skal kunne tåle at stå i et udstillingsvindue.

Hvis kommunen alligevel vil fastholde store vindmøller som en brik i energistrategien, foreslår vi, at dette sker ved at kommunen køber andele i havvindmølleparker. Vi opfordrer til at de indkomne høringsvar samles i en Hvidbog, så politikerne kan delagtiggøres.

På vegne af Østmøn Naturforenings bestyrelse
Margareta Dahlström
Hans Sattrup

bilag:
Mail-Karsten-Kolle.pdf
Oestmoen-Naturforening-indsigelse-idefase-13012016.pdf